

La conferència del senyor Martí Esteve

Dilluns passat, a les tres de la tarda, amb motiu de la inauguració oficial del nou local del «Casal Català», donà la seva anunciada conferència en el mateix, el Conseller de Finances de la Generalitat, senyor Martí Esteve i Guau.

Obrí l'acte, el President del Casal, senyor Francesc Vidal, el qual amb paraules ungides d'eloqüència, saludà els concurrents i pregà al senyor conferenciant fes ús de la paraula.

En mig de xardorosos aplaudiments, s'alça a parlar el senyor Martí Esteve. Després d'un breu exhordi comentant la inauguració del nou Casal, relacionant-la amb la commemoració del 14 d'Abril, diu que la República va ésser un moment de reacció, antimonàrquica i antidictatorial. Avui, però, la depuració és completa, no solament dels actors republicans de la monarquia, sinó també dels actors monàrquics de la República.

Comenta la solidarització de la República i el paper dels empresonats en pro del poble, dient que no desitjaven ésser indultats ni demanaven mitigació de llurs penes, ja que no volien presentar-se davant el poble català com humiliats, sinó com alliberadors de Catalunya.

Fa història de la tasca dictatorial des de 1923. Francesc Macià — diu — des de l'altra banda dels Pirineus manifestà la seva desconformitat davant l'actuació de Primo de Rivera que representava la pèrdua completa de les llibertats de Catalunya, i el seu gest, que segons els monàrquics anava contra els altres pobles ibers, no fou comprès per aquests pobles com a tal, sinó com un gest contra la monarquia i contra el dictador.

En el 6 d'Octubre del 34 — segueix dient el senyor Martí Esteve — Catalunya i Astúries s'aixecaren contra la lliuració del govern a les forces de la Ceda, la qual cosa representava una traïció contra la República, ja que la seva actuació anava només dirigida a l'enderrocament de la mateixa.

Al·ludeix la Llei de Contractes de Conreu, comentant que des de la gran guerra no s'havia fet a Europa una llei més conservadora. Aquesta llei, però, no podia salvar-se, perquè els partits de dre-

ta volien que Catalunya s'hagués d'humiliar.

Fa al·lusió a Gil Robles culpant-lo de provocador dels fets revolucionaris. Nosaltres — diu — hem estat provocadors també de la salvació de la República.

Planteja els programes electorals en les passades eleccions i exposa els comentaris de les dretes, actualment, a favor del senyor Azaña, parlant de la seva equanimitat i antidemagogia, després d'haver blasmat d'ell culpant-lo dels fets de Casas Viejas on, si algun favoregut hi podia haver, havien d'ésser les dretes. En l'actualitat — segueix — es demana una política ponderada. Serem ponderats sempre, i quan ponderada significa deixar pas a la raó.

Fa referència als governs de dretes amb els seus escàndols administratius. Estudia la seva actuació en matèria constructiva durant l'any i mig de govern.

Parla de l'actuació de Lliga Catalana, dient que no havien fet més que deixar-se prendre aquells traspassos amb un decret, quan no podia ésser suficient.

La nostra tasca — continua — no s'ha de veure estimulada pels elogis que puguin prodigar-nos els elements de dreta des de les planes dels seus periòdics o des del míting. Sabem que tenim darrera nostre un poble que vol avançar i vol ésser lliure, perquè ha estat massa temps en l'opressió. Comenta en el cas la frase de «poble que mereix ésser lliure, sinó li donen, s'ho pren».

Elogia el sentimentalisme del poble català com a poble mediterrani que és, i presenta Catalunya com un oasi en mig de les turbulències de l'Europa actual.

Exposa llur alliberament i llur viatge des del penal fins a Madrid.

Enalteix el doble principi de Catalunya «justícia i llibertat». La revolució — diu — no ha d'ésser destructiva, sinó el contrari, i donar mostra així de les nostres gestes a les generacions futures.

Fineix el seu parlament fent una crida als catalanistes i republicans i un crit de Visca Catalunya i Visca la República!

El senyor Martí Esteve, en acabar la seva brillant peroració, fou molt aplaudit i felicitat.

règim que sabé donar-se el poble i que ha portat Catalunya i Espanya a la prosperitat per tots anhelada.

En aquesta data gloriosa en què commemorem el cinquè aniversari de la seva proclamació, enderrocant per sempre la funesta monarquia, cal que recordem l'obra formidable que porta realitzada el Govern, que per fortuna regeix els destins de la nostra terra, en l'ordre social, cultural i humà, la qual no hem d'esmentar, per ésser de tothom coneguda.

Aquesta obra, és boicotejada pels seus enemics, els uns descarats i altres encoberts, emprant tots els mitjans per descreditar-la. La República, però, és fermament consolidada, i res ni ningú no podrà ara arrabassar-la de les nostres mans, perquè és ben nostra i la defensarem costi el que costi i caigui qui caigui.

Cal una legislació i execució ràpides, eficients i esquerranes. Aquí no deu haver-hi altres privilegis que el del treball honrat. Tot treball que no es faci a la llum del dia, és contrari als drets comuns del poble que sofreix. Es ara, el moment de les esquerres. Catalunya, Espanya, abraçades, agermanades, de cara a un demà millor.

* * *

I no obstant, si algú pot estar satisfet, enterament satisfet de la tasca de la República, és la dona. Ella potser no va treballar gaire perquè vingués, però sembla que hagi vingut expressament per a ella.

Abans de la República, dir que la dona era esclava, no era pas una simple metàfora. Estava lligada, en absolut, a l'autoritat del marit. No podia intervenir en l'administració de la cosa pública. No podia tenir cap representació política. No podia administrar, en molts casos, els propis béns ni els béns dels seus fills menors d'edat. La República, de cop, ha trencat aquestes cadenes. Avui la dona té els mateixos drets civils que l'home. Pot disposar dels seus béns, de la seva persona i de la seva intel·ligència. Es, en suma, considerada com un ésser moral racional.

La República ha donat a la dona molt més del que les tímides associacions femenines indígenes demanaven. Que no es pensin, però, que tot està fet! Aquestes lleis, aquesta llibertat que la República els donà, serà lletra morta, si no trenquen les invisibles cadenes dels costums, dels prejudicis d'una educació tendenciosa que les lligarà amb tots els atavismes. I, sobretot, han de vetllar constantment perquè no els sigui presa aquesta llibertat, llibertat que els cavernícoles volen, paradoxalment aprofitar per a fer anar la dona contra la República, que equival a fer-la anar contra la pròpia llibertat.

Visca el nou 14 d'Abril alliberador!

14 d'Abril!

per J. CASTANYS I TORRENT
(de les Joventuts d'Esquerra)

En aquest aniversari de la República, ve, així, assenyalat per un emment i potent atac a la labor renovadora. Si tots els homes vertaders republicans, si tots els homes realment amants d'un règim de llibertat, de democràcia i de justícia

social, ens disposem a fer sentir el pes de les nostres conviccions i donar sense reserves tot l'ajut que mereixen els nostres governants, la República espanyola passarà a la història com una de les etapes de la definitiva consolidació d'aquest

CASA ROVIRA

Brusetes, Sueters, mocadors de crespó, Paraigües, interiors de tricot. Mitges, mitjons, sauquets. La casa més ben assortida.

Sant Esteve, 6 i 10 - OLOT